

СТАНОВИЩЕ

ОТ: доц. д-р Траяна Спасова Недева, Биологически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, член на Научното жури, назначено със заповед № РД 38-570 от 03.12.2020 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, проф. д-р Анастас Герджиков

ОТНОСНО: материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление 4.3. Биологически науки, Обща и хранителна микробиология

Конкурсът за заемане на академичната длъжност “професор” в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологични науки, Обща и хранителна микробиология е обявен за нуждите на Катедра ”Обща и промишлена микробиология” при Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ в ДВ бр. 88/13.10.2020 г. В регламентирания от закона срок, като единствен кандидат по този конкурс е подала документи доц. д-р ПЕТЯ КОЙЧЕВА ХРИСТОВА. Понастоящем, тя работи на постоянен трудов договор в същата катедра.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Представените материали, достъпни онлайн на Интернет страницата на БФ-СУ са в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“. Те удовлетворяват и препоръчителните критерии за заемане на академичната длъжност “професор” по Професионално направление 4.3. Биологически науки. Документацията по конкурса е структурирана по начин, който напълно отразява в качествен и количествен аспект учебно-педагогическата, научната, научно-приложната и административна дейност на кандидата.

Доцент д-р Петя Христова е възпитаник на СУ „Св. Кл. Охридски”, Биологически факултет, в който се дипломира като Биолог, Специалист по молекулярна и функционална биология, със специализация Обща и промишлена микробиология през 1987 г. Защищава докторска дисертация на тема „Проучване на колагенолитичната активност на някои почвени стрептомицети“ през 1995 г. в катедра „Обща и промишлена микробиология“, БФ-СУ. Академичната си кариера започва в същата катедра през 1997 г. като последователно заема длъжностите асистент, старши асистент (2000-2002 г.) и главен асистент (2002-2012 г.), а от 2012 г. и понастоящем е на позиция доцент. През периода 1994-2005 е провела 7 кратко- и средносрочни специализация в чужбина - Техническият Университет ” Робърт Гордън” – Абърдийн, Шотландия; INRA и ENITIAA – Нант, Франция с извършването на научно-изследователска и учебно-преподавателска дейност. Доц. Христова е с активни позиции в академичната общност на СУ, посочени по-долу в частта „Оценка на административна дейност“ от Становището. Като специалист в област на познанието Микробиология, доц. Христова упражнява експертната дейност като рецензира научни публикации и проекти и

участва в научни журита за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности.

Доц. Христова е представила списък с 65 труда като обща научни продукция в реферирани и индексирани списания, в сборници от международни и национални конференции, и в научно-приложни списания. Тази научна продукция е с общ IF 30.712, h-индекс 9 и разпределение както следва: 1 бр. глава в книга, публикувана от чуждо издателство, 1 монография, 39 бр. научни статии в реферирани и индексирани списания, 15 бр. научни и образователни публикации в реферирани списания без IF и SJR, 3 бр. доклади, отпечатани в сборници от конференции, 3 бр. статии в научно-приложни списания, 2 учебника и 1 бр. дисертационен труд. Съгласно базата за научни данни на Scopus/Web of science, представените трудове са цитирани 262 пъти, а в и други база данни – 267 пъти.

В конкурса за академичната длъжност „професор“ са представени 22 публикации. От тях 1 Монография, 14 научни статии в международни реферирани и индексирани списания, разпределени по квартали както следва: Q1 - 1 бр., Q2 - 1 бр., Q3 - 6 бр. и Q4 - 6 бр.; 5 научни и образователни публикации в реферирани списания без IF и SJR, 2 Учебника за обучение на студенти. Справката в Scopus/Web of science и други база данни показва, че тези трудове имат съответно 127 и 156 цитирания. Резултатите от научноизследователската дейност са докладвани на 33 международни и национални научни форуми с постери и доклади. От тях за участие в конкурса са представени 19. Интензивната научноизследователска, научно-приложна и образователна дейност на доц. Христова и професионалните ѝ умения в областта са отразени и в участието ѝ в 32 проекта. Дванадесет от тях са представени за участие в конкурса (9 национални научни проекти, 3 международни образователни проекти; с ръководство на 4 от научните проекти). Те носят общо 110 т. (показатели от група E), съгласно чл. 26 от ЗРАСРБ.

2. Обща оценка на дейността на кандидата

2.1. Оценка на учебно-педагогическа дейност

Като преподавател в БФ на СУ доц. Петя Христова реализира значима учебно-педагогическа дейност в образователно-квалификационните степени: „Бакалавър“, „Магистър“ и „Доктор“. Средно, общата и аудиторна учебна заетост през последните 5 години са съответно 711 и 448 часа. Тя обхваща разработване и провеждане на лекционни курсове в ОКС „Бакалавър“ за специалности „Молекулярна биология“ (курсове „Микробиология“ и „Патогенни микроорганизми“), Фармация (курс „Микробиология и вирусология“); ОКС „Магистър“ за МП „Микробиология и микробиологичен контрол“ (курсове „Молекулярна биология на прокариоти и еукариоти“, „Хранителна микробиология“), МП „Качество и безопасност на храните“ (курсове „Микробиологичен контрол на храни и хранителни продукти“, „Биологични опасности в храни“), МП „Клетъчна биология и патология“ (курс „Клетъчни патогени“); ОКС „Доктор“ ДП „Микробиология“ (курсове „Биология на млечнокиселите бактерии“, „Хранителна микробиология“). Доц. Христова е автор на учебния план за редовно и задочно обучение, създател и ръководител на МП „Качество и безопасност на храни“. Тя провежда обучение по седем програми за СДК по утвърдени учебни планове в областта на микробиологията и микробиологичния контрол на храните и фармацевтичните продукти. Участвала е в съвместно ръководство на 2 успешно защитили докторанти и още 3 редовни докторанти в момента се обучават под нейно ръководство (1 от тях в съвместно ръководство). Има 35 успешно защитили дипломанти (22 през периода във връзка с конкурса). Тя е автор на 2 ученика.

Преподавателската дейност при изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ, Показатели от група E е 110 т. от общите 220 т. (при минимум 150 т.). Оценявам този принос като съществен не само за личната преподавателска кариера на кандидата, но и за развитие на преподавателския капацитет на Биологически факултет.

2.2. Оценка на научната и научно-приложна дейност

Научни трудове

Справката за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление 4.3. Биологически науки показва набор от точки, които изцяло покриват тези критерии, както следва:

- ✓ Показатели от група А: дисертационен труд - **50 т.**
- ✓ Показатели от група В: хабилитационен труд - **100 т.**
- ✓ Показатели от група Г: научни статии в международни реферирани и индексирани списания - **207 т.** (при минимум 200 т.)
- ✓ Показатели от група Д: цитирани трудове – **566 т.** (при минимум 100 т.)

Научни и научно-приложни приноси

Научните приноси на кандидата са в областта на молекулната таксономия на микроорганизмите, микробиологията и микробиологичния контрол на храните, получаването на биологично активни вещества с антимикробно действие. Те могат да се групират като постижения с научна, научно-приложна и методична значимост. Така и ще бъдат коментирани.

Основните научни приноси:

- ✓ Изясняване на молекулните механизми на кръстосаната патогенност, като биологична опасност в храни с растителен произход, доказване на програмираната връзка между инфекциозния процес и имунния отговор в кръстосаните царства и разкриване на основните причини за възникване на нови кръстосани патогени.
- ✓ Изучаване на антибиотичната резистентност на опортюнистични патогени и нейната количествена оценка към различни антибиотици.
- ✓ Изолиране, молекулярна идентификация и типирание на МКБ, принадлежащи към р. *Lactobacillus* от различни смесени биоценози (ферментирани млечни храни и ГИТ на *Cornu aspersum* и *Apis mellifera*) и проследяване на динамиката на развитието им като функция от биотични и абиотични фактори на околната среда.
- ✓ Оценка на генетичното разнообразие на фитопатогенни бактерии, принадлежащи към р. *Xanthomonas*, установени са български хаплотипове и ендемитни патогени.
- ✓ Установяване на връзка между функционално диференцираните антибактериални свойства и химичната структура на хемоцианин от *Eriphia verrucosa*.

Основни научно-приложни и методични приноси:

- ✓ Повишаване на екологичната осведоменост на обществото с изясняване на ролята на кръстосаните микробни патогени върху растенията.
- ✓ Разработване и прилагане на комбиниран подход за установяване на биоразнообразието и функционалната активност на млечнокиселата микробиота и на факторите, които ги определят в ръжени теста и в ГИТ на охлюви и пчели.
- ✓ Създаване на методична процедура - общ диагностичен алгоритъм за бърза и прецизна идентификация на микроорганизми в динамични микробни съобщества. Процедурата е валидирана в хранителна матрица.
- ✓ Разработване на алгоритъм за определяне на структурата на фитопатогенни бактерии в зависимост от представените патотипове и раси.
- ✓ Разработване и прилагане на експресна и надеждна процедура за контрол на качеството на пробиотични хранителни добавки на базата на молекулярна видова идентификация на МКБ.

Принос към академичното образование е представянето на два учебника за студенти от всички биологически специалности.

2.3. Оценка на административната дейност

Доц. Христова е с дългогодишна ефективна административна ангажираност: председател на комисия по качеството в БФ, член на работната група на спец. Молекулярна биология в БФ; член на ОС на СУ, член на мандатната комисия на ОС на СУ. През периода 2016 г. - понастоящем, доц. Христова заема ръководните длъжности в СУ-БФ Зам. декан ОКС „Бакалавър“ (2016-2019 г.) и Ръководител катедра „Обща и промишлена микробиология“ (2016-понастоящем).

3. Оценка на личния принос на кандидата

Обстойният преглед на представените научни трудове и съпътстваща документация от доц. д-р Петя Христова ми дават основание да приема, че личният принос за експерименталното изработване, анализ, интерпретиране и публикуване на представените научни постижения не буди съмнения. Авторската справка за научните приноси обобщава правилно извършената научна и научно-приложна дейност и отразява логично постигнатите резултати. Добавям убедено положителната си оценка за учебно-педагогическата работа, която доц. Христова успешно балансира и интегрира с изследователския аспект на професионалната си реализация. Към баланса присъединявам и отговорните и многопосочни административни задължения. Познавам доц. Христова от 29 г. Свидетел съм на нейното професионално начало, развитие и съзряване. Като кандидат за академичната длъжност „професор“ на СУ „Св. Кл. Охридски“ съм убедена, че тя притежава всички професионални качества: научна ерудиция, преподавателски подход и отговорност, колегиалност и човешко разбиране за заемането ѝ.

4. Критични бележки и препоръки

Към представените материали и документация, научна и преподавателска дейност нямам забележки и препоръки.

5. Заключение

Всички формални изисквания, посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за негово прилагане и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ са изпълнени. Представени са достатъчно убедителни доказателства за качествена научна, научно-приложна и учебно-педагогическа дейност. Анализът на тяхната значимост ми позволява да потвърдя посочената по-горе положителна оценка и да препоръчам убедено на почитаемото научно жури, назначено със заповед № РД 38-570 от 03.12.2020 г. на г-н Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Биологически факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ за избор на доц. д-р ПЕТЯ КОЙЧЕВА ХРИСТОВА за академичната длъжност “професор” в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика; професионално направление 4.3. Биологични науки, Обща и хранителна микробиология.

21.01.2021 г.
София

Изготвил становището:
доц. д-р Траяна Недева